

Baggrundsnotat

22. januar 2009
Sekretariatet

Harmonisering af selskabers beskatning af udbytter og avancer fra deres aktiebesiddelser

Sammenfatning

5 Skattekommissionen foreslår en harmonisering af beskatningen af selskabers udbytter og avancer med følgende elementer:

- 1) Alle udbytter og avancer til selskaber og fonde af aktiebesiddelser under 10 pct. af aktiekapitalen (porteføljeaktier) beskattes fuldt ud.
- 10 2) Der indføres lagerbeskatning af selskabers og fondes besiddelser af porteføljeaktier og obligationer mv.
- 3) Udbytter fra og avancer på datterselskabsaktier (aktiebesiddelse på mindst 10 pct.) beskattes indenfor en fælles ejertidsgrænse på 1 år.
- 15 4) Kapitalfondspartnere beskattes af aktieavancer som arbejdsindkomst.

Det skønnes, at forslagene vil give et samlet varigt merprovenu på 2.000 mio. kr. Ovenstående pkt. 1 og 2 er de provenumæssigt væsentligste forslag, mens provenuvirkningerne af pkt. 3-4 vurderes at ligge inden for usikkerheden på pkt. 1 og 2.

Tabel 1. Provenuvirkninger af harmonisering af beskatningen af aktieudbytter og -avancer for selskaber samt lagerbeskatning af obligationer mv.

	Umiddelbar provenuvirkning ¹ (mio. kr.)	Varig provenuvirkning ² (mio. kr.)
Udbytter – selskaber	300	250
Avancer – selskaber	1.900	1.585
Fonde - udbytter og avancer	200	165
I alt	2.400	2.000

20 ¹ Den direkte provenuvirkning for tilbageløb (ekskl. adfærd) i 2015.

² Den varige provenuvirkning er inklusiv tilbageløb og opgjort i forbrugerprisniveau.

Nedenfor følger en nærmere gennemgang af forslagets enkelte dele, herunder overvejelser om branchefordeling, udenlandske regler og forslagets motivation.

25

30 Nærmere om forslaget indhold

1) *Alle udbytter og avancer til selskaber af aktiebesiddelser under 10 pct. (porteføljeaktier) beskattes fuldt ud.*

De væsentligste elementer er et forslag om, at alle udbytter af aktiebesiddelser under 10 pct. (herefter porteføljeaktier) til selskaber beskattes fuldt ud¹, og et forslag om, at alle avancer på de samme aktiebesiddelser også beskattes fuldt ud. Det er ofte vilkårligt om en fortjeneste tages ud som udbytte fra aktier eller som gevinst på aktier. I dag beskattes kun 66 pct. af aktieudbyttet og gevinsterne er skattefri efter tre års besiddelse. Forslaget sidestiller beskatningen af udbytter og gevinster fra selskabers porteføljeaktier med beskatningen af anden indkomst af kapital.

For at kunne opgøre en gevinst ved salg af aktier er det nødvendigt med en indgangsværdi, der virker som en ny anskaffelsessum.

Ved fastsættelse af indgangsværdien på aktier, der er skattefrie på ikrafttrædelsestidspunktet (aktier ejer i tre år eller mere), kan selskaber vælge mellem kursværdien ved lovforslagets ikrafttræden og den faktiske anskaffelsessum. Selskaber skal dog anvende samme princip for hele porteføljen af omfattede aktier. Det vurderes, at langt hovedparten af porteføljeaktierne vil være aktier i børsnoterede selskaber, hvorfor det vil være relativt enkelt at fastslå kursværdien ved lovforslagets ikrafttræden.

Ved fastsættelse af indgangsværdien på aktier, der er skattepligtige på ikrafttrædelsestidspunktet (aktier ejet i mindre end tre år), anvendes den faktiske anskaffelsessum.

2) *Der indføres lagerbeskatning af selskabers besiddelser af porteføljeaktier og obligationer mv.*

Det foreslås, at beskatningen af porteføljeaktier kommer til at ske efter reglerne for lagerbeskatning, som hurtigst sikrer, at provenuet oppebæres, og som begrænser indlåsnings effekterne jf. nedenfor under forslaget motivation.

Det vurderes, at langt hovedparten af de porteføljeaktier, der i dag beskattes uanset ejertid (dvs. næringsaktier), beskattes efter lagerprincippet. Alle de store pengeinstitutter har således valgt lagerbeskatning.

Desuden er porteføljeaktier, der ejes af livsforsikringselskaber, reelt undergivet fuld lagerbeskatning i forvejen i kraft af den særlige fradragsbegrænsning i selskabsskattelovens § 13. Livsforsikringselskaberne berøres derfor reelt ikke af forslaget, selvom deres porteføljeaktier undergives lagerbeskatning.

Det foreslås, at selskabers beholdning af obligationer beskattes efter et lagerprincip. Det er allerede i dag gældende ret for realkreditinstitutionerne, livsforsikringselskaberne og i praksis også pengeinstitutterne. Selskaber beskattes i forvejen fuldt ud af gevinsten på deres beholdning af obligationer. Beskatningen sker imidlertid efter et realisationsprincip. Selskaberne kan vælge at lade beholdningerne beskattes efter et lagerprincip. Overgangen fra realisationsbeskatning til lagerbe-

¹ Forslaget vedrører reelt ikke fondes aktieudbytter, der i forvejen beskattes fuldt ud igennem særlige regler om reduktion af fondes fradrag for uddelinger og hensættelser.

80 skatning betyder, at der i overgangsåret skal ske beskatning af den urealiserede fortjeneste på overgangstidspunktet.

Det foreslås, at tab på lagerbeskattede værdipapirer kan fradrages med det samme i selskabets øvrige indkomst. Adgangen til at fradrage tab er et logisk modstykke til beskatningen af gevinst.

85

3) *Udbytter fra og avancer på datterselskabsaktier beskattes indenfor en fælles ejertidsgrænse på 1 år.*

90 Denne del af forslaget vedrører aktiebesiddelser i datterselskaber. Ved datterselskabsaktier forstås aktiebesiddelser på mindst 10 pct. af aktiekapitalen, jf. tilsvarende EU's moder-/datterselskabsdirektiv.

95 I dag er udbytter fra datterselskaber skattefrie efter 1 år og avancer efter 3 år. Efter forslaget indføres der en fælles grænse for skattefrihed på 1 år. Det er en forenkling, der indeholder en lempelse, og som betyder, at man undgår omgørelser af skattepligten på avancer ved hjælp af udbytter. Med en grænse på 1 år må forenklingen antages at indebære et mindre provenutab, hvis nærmere størrelse, det dog ikke er muligt at kvantificere.

100 Beskatningen af avancer på datterselskabsaktier foreslås fortsat at skulle ske efter et realisationsprincip. Det vil kunne forekomme, at porteføljeaktier ændrer status til/fra datterselskabsaktier. Det betyder, at der sker en skattemæssig statusændring, der skal sidestilles med afståelse henholdsvis anskaffelse.

105 Ved skifte til datterselskabsaktier bliver værdien ved statusskiftet af de tidligere porteføljeaktier afståelsessum for lagerbeskatningen. Værdien af samtlige aktier efter statusskiftet bliver anskaffelsessum for beskatningen efter realisationsprincippet. Hvis der i forbindelse med statusændringen er sket tilkøb/nytegning af aktier opgøres ultimoværdien af de lagerbeskattede aktier som værdien af alle aktier 110 efter tilkøbet minus købesummen for tilkøbet/nytegningen.

Ved skifte fra datterselskabsaktier til porteføljeaktier anses aktierne for afstået (skattefrit – når ejertiden er mindst 1 år) og værdien ved statusskiftet bliver indgangsværdi til lagerbeskatningen.

115

4) *Kapitalfondspartnere beskattes af aktieavancer som arbejdsindkomst*

120 Kapitalfondspartnernes merafkast ved køb og salg af aktier må anses for at være indkomst ved erhvervsudøvelse, hvorfor det bør beskattes efter samme regler som arbejdsindkomst. Det foreslås derfor, at kapitalfondspartnere beskattes i den personlige indkomst af merafkastet på deres aktier efter et realisationsprincip. Det ordinære afkast på aktierne beskattes som aktieindkomst. Ved kapitalfondspartnere forstås deltagere i enheder, der investerer i aktier med henblik på helt eller delvis at erhverve selskaber mv. med henblik på at deltage i ledelsen og driften af dis- 125 se², og som tilgodeses i forhold til den indskudte kapital.

² Denne del af definitionen svarer til definitionen af equityfonde i lov om investeringsforeninger og specialforeninger samt andre kollektive investeringsordninger mv., hvor equityfonde udtrykkeligt undtages fra lovens investorbeskyttelsesregler.

Der indsættes en bestemmelse, der sikrer beskatning, hvis kapitalfondspartnerne indskyder et selskab mellem dem selv og kapitalfonden, hvilket formentligt vil være den typiske situation. Denne bestemmelse vil blive udformet som en slags CFC-beskatning af kapitalfondspartnerne, hvor partnerne umiddelbart beskattes med selskabsskattesatsen af merafkastet i det indskudte selskab. Partnernes almindelige afkast fra selskabet beskattes som aktieindkomst, der kan dog skattefrit udloddes et beløb til betaling af partnerens skat. Ved beregningen af partnernes beskatning af indkomsten i det indskudte selskab vil gevinster og tab på aktier blive opgjort efter lagerprincippet.

Branchefordeling

Forslagene berører som nævnt ikke pengeinstitutter og livsforsikringsselskaber. Der er foretaget en branchefordeling ud fra de berørte branchers selskabsskattebetaling i 2006 i slutningen af dette bilag.

Provenu

Baseret på forholdene i 2006 skønnes forslaget at medføre et umiddelbart merprovenu i størrelsesordenen 2,7 mia. kr. årligt (inkl. fonde). Nedsættelsen af grænsen for datterselskabsaktier samt de gunstige konjunkturer i beregningsåret 2006 peger på at det langsigtede niveau skal reduceres til et beløb i størrelsesordenen 2,4 mia. kr. årligt. Tilbageløb i form af mindre aktionærskat vedrørende selskaberne vil reducere det varige merprovenu til et beløb i størrelsesordenen 2,0 mia. kr. årligt.

Skematisk oversigt over forslaget aktie og udbyttedel for selskaber

	Gældende regler		Forslaget	
	<i>Udbytte</i>	<i>Avance</i>	<i>Udbytte</i>	<i>Avance</i>
Datterselskabsaktie < 1 år	Skat af 66 pct.	Skat af 100 pct. realisation	Skat af 100 pct.	Skat af 100 pct. realisation
Datterselskabsaktie 1-3 år	Skattefri	<i>Skat af 100 pct. realisation</i>	Skattefri	<i>Skattefri</i>
Datterselskabsaktie > 3 år	Skattefri	Skattefri	Skattefri	Skattefri
Porteføljeaktie < 3 år	Skat af 66 pct.	Skat af 100 pct. realisation	Skat af 100 pct.	Skat af 100 pct. lager
Porteføljeaktie > 3 år	Skat af 66 pct.	Skattefri	Skat af 100 pct.	<i>Skat af 100 pct. lager</i>
Pengeinstitutters næringsaktier	Skat af 100 pct.	Skat af 100 pct. lager	Skat af 100 pct.	Skat af 100 pct. lager
Livsforsikringselskabers aktier	Skat af 100 pct. gennem fradragsbegrænsning	Skat af 100 pct. gennem fradragsbegrænsning	Skat af 100 pct. gennem fradragsbegrænsning	Skat af 100 pct. gennem fradragsbegrænsning

Udenlandsk ret

I det følgende beskrives kort reglerne for porteføljeaktier i de nordiske lande, Tyskland og UK. Beskrivelsen vedrører ikke grænseoverskridende transaktioner. Skattereglerne beskrives for det selskab, der ejer aktierne.

Sverige

Udbytte af børsnoterede aktier beskattes ved ejerandele under 10 pct. Kapitalgevinst på børsnoterede aktier beskattes fuldt ud ved ejerandele under 10 pct., uanset afståelsestidspunkt.

Norge

Udbytte af børsnoterede aktier er skattefri også ved ejerandele under 10 pct. Kapitalgevinst er skattefri også ved ejerandele under 10 pct. uanset afståelsestidspunkt.

Finland

75 pct. af udbytte beskattes ved ejerandele under 10 pct. Kapitalgevinst beskattes ved ejerandele under 10 pct. uanset afståelsestidspunkt.

United Kingdom

Udbytter er skattefri også ved ejerandele under 10 pct. Kapitalgevinst beskattes ved ejerandele under 10 pct. uanset afståelsestidspunkt.

Tyskland

Udbytte af børsnoterede aktier er skattefri også ved ejerandele under 10 pct. Kapitalgevinst er skattefri også ved ejerandele under 10 pct. uanset afståelsestidspunkt. Dog tages i begge tilfælde altid mindst 5 pct. af afkastet til indkomst. De beskrevne tyske regler er reglerne vedrørende Körperschaftsteuer (forbundsskat).

Det er meget vanskeligt at foretage sammenligninger af reglerne, idet sammenligningen burde foretages under hensyn til hele skattesystemet i det pågældende land. Isoleret set vil indførelse af selskabsbeskatning af aktieavancer på porteføljeaktier

195 bringe os på linie med Sverige, Finland og UK, der ligeledes har selskabsbeskatning af aktieavancer på porteføljeaktier. Sverige har, som det eneste af de belyste lande, den samme konsekvente beskatning af avancer og udbytter fra porteføljeaktier, som foreslås i forslaget.

Forslagets motivation

200 Forslagene er i god overensstemmelse med de hensyn, der i øvrigt bør tages og har været taget ved indretningen af den danske kapitalbeskatning. Der er her især tale om afvejningen mellem at undgå dobbeltbeskatning ved beskatning af selskabsindkomst i flere led, undgå forvridningen mellem investeringer i forskellige typer af aktiver (her primært obligationer og aktier) samt undgå at forvråde og for-
205 øge omkostningerne ved investeringer i realkapital:

- 1) Gennemføres forslagene, kommer beskatningssystemet i mindre grad end i dag til at påvirke selskabernes valg imellem at investere i porteføljeaktier eller i obligationer. Gennemføres forslaget, beskattes begge investeringer
210 ens.

215 Ens beskatning er hensigtsmæssig i en situation, hvor afkastet på aktier og obligationer (korrigeret for risiko) er ens – dvs. i den nuværende situation med frie kapitalbevægelser og en international marginal investor. Det var en parallel antagelse, som ledte til indførelse af ens PAL-skattesatser for aktier og obligationer i 2000.

Det bemærkes, at forslaget ikke ændrer på ønsket om, at opretholde den nuværende selskabsskattesats. Selskabsbeskatningen af selskabernes driftsaktivitet skal fastholdes på det nuværende niveau med henblik på fortsat at tiltrække den internationale marginale investor.

- 220 2) Gennemføres forslagene bliver beskatningssystemet også mere neutralt overfor, om en fortjeneste i et selskab tages ud som udlodning af udbytte eller som en gevinst ved salg af aktie. Den nuværende tre års regel for så vidt angår avancer kan formentligt forklares med ønsket om at beskatte spekulationsgevinster. Denne tankegang er allerede forladt på personskatteområdet.
225

230 I fremtiden kan der alene opstå forskelle ved grænseoverskridende transaktioner. (Hvis ejeren af en porteføljeaktie bor i udlandet, deler den typiske dobbeltbeskatningsoverenskomst beskatningsretten til udbytte mellem Danmark og udlandet. Udlandet har derimod hele beskatningsretten til gevinster ved salg.)

- 3) Den økonomiske dobbeltbeskatning har samtidig fået et mindre omfang, end da de gældende regler blev indført. Selskabsskattesatsen er blevet nedsat fra 38 pct. til 25 pct., og moderselskabsbegrebet er blevet udvidet.
235

240 Udvidelsen af moderselskabsbegrebet fra aktiebesiddelser på mindst 25 pct. til aktiebesiddelser på mindst 10 pct. har netop haft til hensigt at gøre op med dobbeltbeskatningen, hvor den har betydning for en erhvervsvirksomhed, jf. forarbejderne til EU's moder-/datterselskabsdirektiv. Aktiebesiddelser på under 10 pct. i et selskab betyder, at beskatningen i dette ikke anses som en beskatning af en del af ejerens virksomhed.

- 4) Lagerprincippet betyder, at skattereglerne i mindre grad end ellers skaber indlåsnings effekter på omsætningen af aktier. Under et lagerprincip skal

245 der betales samme skat uafhængig af, om der sker realisation og genans-
skaffelse. Under en realisationsbeskatning skal der kun betales skat, hvis
der sælges og sker genanskaffelse. Under en realisationsbeskatning for-
mindsker et salg det beløb, der anbringes i aktier, hvis man sammenligner
med situationen, hvor der ikke sker salg. Det fører til, at ejeren er mindre
tilbøjelig til at sælge.

250 5) Reglerne ved fraflytning bliver enklere. Beskatning sker løbende af værdi-
stigninger og fald indtil fraflytningen. Der er derfor ikke som i dag behov
for en særskilt fraflytterbeskatning.

255

Tabel 2. Branchefordelt virkning af forslaget			
	Belastning	Bruttoværdi- tilvækst	Belastning i pet. af værdi- tilvækst
	mio. kr.	mio. kr.	
I alt	2.400	1.523.364	0,16
Landbrug, fiskeri, råstofudvinding	18	73.799	0,02
Landbrug, gartneri og skovbrug	18	15.943	0,11
Fiskeri	1	1.863	0,05
Råstofudvinding	-	55.995	-
Industri	266	227.869	0,12
Føde-, drikke- og tobaksvarerindustri	33	38.400	0,09
Tekstil- og læderindustri	6	3.251	0,18
Træ-, papir- og grafisk industri	27	25.499	0,11
Kemisk industri og plastindustri	82	35.916	0,23
Sten-, ler- og glasindustri	12	11.592	0,10
Jern- og metalindustri	83	100.169	0,08
Møbelindustri og anden industri	23	13.042	0,18
Energi- og vandforsyning	139	25.843	0,54
Bygge og anlæg	76	93.431	0,08
Handel, hotel og restauration	363	205.130	0,18
Autohandel, service og tankstationer	38	24.667	0,15
Engroshandel undtagen med biler	236	99.741	0,24
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	77	58.624	0,13
Hoteller og restauranter	11	22.098	0,05
Transport, post og tele	86	119.468	0,07
Transport	64	87.222	0,07
Post og tele	22	32.246	0,07
Finansiering og forretningsservice	1.399	375.580	0,37
Finansiering og forsikring	150	82.853	0,18
Udlejning og ejendomsformidling	268	159.863	0,17
Forretningsservice	982	132.863	0,74
Offentlige og personlige tjenester	52	402.244	0,01
Offentlig administration	-	90.712	-
Undervisning	2	82.910	0,00
Sundhedsvæsen	21	69.569	0,03
Sociale institutioner	1	92.240	0,00
Foreninger, kultur og renovation	28	66.813	0,04
Uoplyst aktivitet	-		
Fonde	200		

Anm: Branchefordeling foretaget på grundlag af selskabsskattebetalingen 2006 ekskl. "Finansiering og forsikring", "Råstofudvinding" og "Uoplyst aktivitet". Belastningen for "Finansiering og forsikring" er skønnet med baggrund i oplysninger i SKAT's registre. I kategorien "Forretningsservice" indgår blandt andet rådgivningsvirksomhed, herunder advokatvirksomhed, revision og bogføring. Desuden indgår rengøring samt vagt og overvågningsvirksomhed.